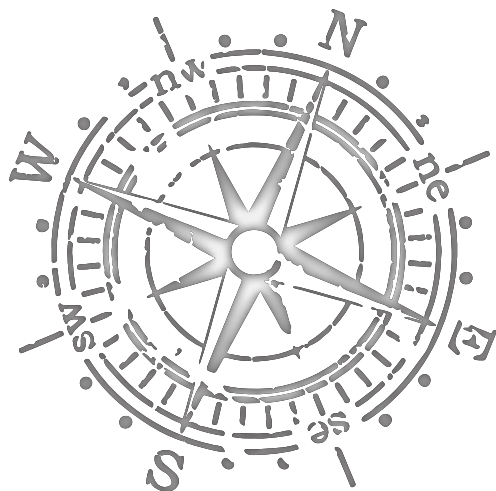

**DOUGLAS PRESTON
AND
LINCOLN CHILD**

THE ICE LIMIT

DUGLASS PRESTONS
LINKOLNS ČAILDS

LEDUS ROBEŽA

No angļu valodas tulkojusi
Gunita Mežule

821.111(73)-31

Pr 392

Douglas Preston & Lincoln Child

THE ICE LIMIT

Copyright © 2020 by Chris Whitaker

Vākam izmantoti attēli © AdobeStock.com / Cyrustr; / Mariia

Šī grāmata ir literārs darbs. Vārdi, tēli, vietas un notikumi ir autoru iztēles auglis vai tiek izmantoti izdomātās situācijās. Jebkāda līdzība ar patiesiem notikumiem, darbības vietām, dzīvām vai mirušām personām uzskatāma par sagādīšanos. Autori vēlas īpaši uzsvērt, ka grāmatā attēlotie čīlieši ir pilnībā izdomāti un nekādā gadījumā neraksturo Čīles iedzīvotājus vai šīs valsts floti.

Vāka dizaina autors *Arnis Kilbloks*

Duglass Prestons un Linkolns Čāilds

LEDUS ROBEŽA

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA

Projekta vadītāja *Una Orinska*

Redaktore *Elīna Vēja*

Korektore *Jana Boikova, Diāna Graudiņa*

Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Maketētāja *Dace Polkmane*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA,

K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010.

Red. nr. T-703.

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Gunita Mežule, 2022

© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2022

ISBN 978-9934-31-158-1

*Linkolns Čailds velta šo grāmatu
savai meitai Veronikai.*

*Duglass Prestons velta šo grāmatu
Valteram Viningsam Nelsonam – māksliniekam,
fotogrāfam un piedzīvojumu partnerim.*

Desolasjonas sala, 16. janvāris, plkst. 13.15

STARP KAILAJIEM kalniem kā garš, raibs, pelēki zaļš gaitenis stiepās bezvārda ieleja, ko klāja sūnas, ķērpji un grīšļi. Bija janvāra vidus – pats vasaras pilnbrieds –, un klinšu plaisas piepildīja siki kreimuļu ziediņi. Austrumos vizuļojošā sniegāja siena izskatījās teju bezdibenīgi zila. Gaisā sīca knišļi un odi, un vasarai raksturīgā migla, kas klāja Desolasjonas salu, bija uz laiku atkāpusies, ļaujot blāvai saules gaismai izraibināt ieleju.

Kāds vīrs lēni soļoja pa salas grantēto līdzenumu, palaikam apstādamies, tad atsākdams iešanu un atkal apstādamies. Viņš negāja pa taku – Hornas raga salās, Dienvidamerikas galējā dienvidu punktā, tādu nemaz nebija.

Nestors Mazankejs bija ģērbies novalkātā impregnēta auduma jakā un nopļētotā ādas cepurē. Viņa retās bārdas šķipsnas bija tā piesūkušās ar jūras sāli, ka spurojās uz visām pusēm. Bārda šaudījās gluži kā čūskas mēle, viņam vedot uz priekšu divus smagi apkrautus mūļus. Neviens nedzirdēja viņa nievīgās piezīmes par mūļu izcelsmi, raksturu un tiesībām uz eksistenci. Reizi pa reizei viņa sūkstīšanās tika papildināta ar pletnes vēzienu. Vīrietis vēl nekad nebija sastapis mūli, it īpaši nomātu mūli, kas viņam patiktu.

Tomēr Mazankeja balsī nebija dzirdamas dusmas, un viņa pletnes cirtieni bija viegli. Priecīgais satraukums arvien pieauga. Viņa skatiens klīda apkārt, ievērojot ikvienu sīkumu: stāvās, kolonnām līdzīgās bazalta nogāzes jūdzes attālumā, vulkānisko veidojumu ar diviem krāteriem, neparasto pārklājumu uz nogulumiežiem. Ģeoloģiskās norādes likās daudzsološas. Ļoti daudzsološas.

Viņš soļoja pa ieleju, lūkodamies uz zemi. Ik pa brīdim viņa apkaltais zābaks pašāvās uz priekšu un iespēra pa akmeni. Bārda nošūpojās, Mazankejs pie sevis kaut ko norūca, un savādā karavāna atkal devās uz priekšu.

Ielejas centrā Mazankeja zābaks izkustināja no zemes akmeni. Tikai šoreiz viņš pieliecās, lai to paceltu. Vīrietis nopētīja irdeno veidojumu, paberzēdams to ar ikšķi, norīvēdams sīkas daļiņas, kas pielipa pie ādas. Viņš pietuvināja akmeni sejai un vērīgi aplūkoja smilšu graudiņus ar juveliera lupu.

Viņš atpazīna šo paraugu – drupanu, zaļganu virsmu ar baltiem vijumiem; tas bija minerāls, ko dēvēja par koesītu. Tieši šī neglītā, bezvērtīgā akmens dēļ viņš bija nobraucis divpadsmit tūkstošus jūdžu.

Vīrieša seja atplauka platā smaidā, un viņš pacēla rokas preti debesīm un izgrūda skaļu prieka saucienu, kalniem to atbalsojot tālāk un tālāk, līdz tas izskanēja.

Viņš apklusā un palūkojās apkārt uz kalniem, novērtēdams erozijas radītās sanesas. Vīrieša skatiens atkal kavējās pie nogulumiežiem, kuru slāņi bija skaidri saskatāmi. Tad viņa acis pievērsās zemei. Viņš aizveda mūļus vēl desmit jardus tālāk un ar kāju izrušināja no zemes vēl vienu akmeni, apvērsdams to otrādi. Tad viņš izspārdīja trešo un arī ceturto akmeni. Tas viss bija koesīts – visa ieleja bija praktiski bruģēta ar to.

Netālu no sniegāja malas tundrā gulēja laukakmens – šļūdoņa atnests bluķis. Mazankejs pieveda mūļus pie laukakmens un piesēja tos. Tad, rīkodamies maksimāli lēni un apdomīgi, viņš pārstaigāja līdzenumu, lasīdams akmeņus, bakstīdams zemi ar zābaku

un domās sastādīdams koesīta izplatības karti. Šis daudzums bija neticams, pārspējot pat viņa visoptimistiskākos pieņēmumus.

Viņš bija ieradies salā ar pamatotām cerībām. No personiskās pieredzes vīrietis zināja, ka vietējās leģendas reti kad izrādās patiesas. Viņš atcerējās pieputējušu muzeja bibliotēku, kurā pirmoreiz bija lasījis leģendu par Hanuksu, – sairusās antropoloģijas monogrāfijas smaržu, izbalējušos attēlus ar artefaktiem un sen mirušiem indiāņiem. Viņš gandrīz bija atmetis tam ar roku: Hornas rags atradās sasodīti tālu no Ņujorkas. Un priekšnojautas arī agrāk bieži vien bija izrādījušās kļūdainas. Taču te nu viņš bija.

Un viņš bija atradis mūža lielāko balvu.

Mazankejs dziļi ievilka elpu. Viņš steidzās notikumiem pa priekšu. Atgriezies pie laukakmens, viņš pasniedzās zem pirmā nastu nesēja vēdera. Nestors veikli atsēja sarežģīto mezglu, noņēma no saiņa kaņepju virvi un atbrīvoja mantu lādes. Nocēlis vienas koka lādes vāku, viņš izņēma ārā garu ūdensnecaurīdīgu maisu un novietoja to zemē. No tā vīrietis izvilkā sešus alumīnija cilindrus, nelielu datora klaviatūru un ekrānu, ādas siksnu, divas metāla lodes un uzlādējamu niķeļa-kadmija bateriju. Apsēdies zemē ar sakrustotām kājām, viņš izveidoja piecpadsmit pēdas garu alumīnija nūju ar sfēriskiem izvirzījumiem abos galos. Tad, izmantodams ādas sloksni, nūjas centrā nostiprināja datora ekrānu un iedobumā vienā tā pusē ievietoja bateriju. Vīrietis piecēlās, ar gandarījumu nopētīdams augsto tehnoloģiju paraugu: spožu anahronismu starp primitīvajiem priekšmetiem. Tā bija elektromagnētiska tomogrāfijas zonde, un tā maksāja vairāk nekā piecdesmit tūkstošus dolāru – desmit tūkstošus lielu pirmo iemaksu un kredītu, ko reizē ar citiem viņa parādiem bija grūti atmaksāt. Bez šaubām, kad šis projekts būs nesis peļņu, viņš varēs norēķināties ar visiem, ieskaitot savu agrāko partneri.

Mazankejs nospieda slēdzi un gaidīja, kad aparāts sāks darboties. Viņš novietoja ekrānu vajadzīgajā pozīcijā, satvēra rokturi nūjas vidusdaļā un ļāva svaram balstīties pret kaklu, balansējot zondi tā, kā virves deļotājs balansē līdzsvara kārti. Ar brīvo roku

viņš pārbaudīja uzstādījumus, kalibrēja un noregulēja instrumentu un tad sāka apstaigāt garo zemes strēli, nenolaizdams acis no ekrāna. Tikmēr ielejā ieplūda migla un debesis satumsa. Netālu no ieplakas centra viņš piepeši apstājās.

Mazankejs pārsteigumā nolūkojās uz ekrānu. Tad viņš piekorigēja dažus uzstādījumus un paspēra vēl vienu soli. Saraucis pieri, vīrietis atkal apstājās. Nolahājies viņš izslēdza ierīci, atgriezās līdzenuma malā, no jauna pārlādēja ierīci un taisnos leņķos nostaiģāja to pašu maršrutu. Viņš atkal apstājās; pārsteigumu nomainīja neticība. Vīrietis iezīmēja vietu ar diviem akmeņiem, uzliktot tos vienu virs otra. Tad viņš aizgāja līdz līdzenuma tālākajai malai, pagriezās un atnāca atpakaļ, šoreiz jau ātrāk. Viņa seju un plecus aprasināja viegls lietutiņš, taču Mazankejs nepievērsa tam uzmanību. Viņš nospieda pogu, un no datora izslīdēja šaura papīra sloksnīte. Mazankejs to uzmanīgi nopētīja par spīti miglai, kas izplūdināja tinti uz papīra. Viņa elpa kļuva straujāka. Sākumā viņam bija licies, ka dati ir kļūdaini, taču te nu tas bija – trīs mēģinājumi, un visi absolūti identiski. Vīrietis atkārtoja visu vēlreiz, šoreiz nevērīgāk nekā pirmīt, noplēsa vēl vienu papīra lenti, aši to nopētīja un tad saburzīja plaukstā un iebāza jakas kabatā.

Pēc ceturtā mēģinājuma viņš sāka sarunāties ar sevi klusā balsī, ātri bērdams vārdus. Atgriezies pie mūļiem, Mazankejs iebāza tomogrāfijas zondi ūdensnecaurlaidīgajā maisā un ar trīcošām rokām atsēja otrā mūļa nešļavu. Steigā viena no mantu lādēm nokrita zemē un atvērās, izbārstot cērtes, lāpstas, akmeņu skal-dāmos veserus, urbi un dinamīta paciņu. Mazankejs savāca cērti un lāpstu un skriešus metās atpakaļ uz ieplakas centru. Nometis lāpstu zemē, viņš sāka drudžaini vicināt cērti, smalcinādams zemes cieto virskārtu. Tad viņš ar lāpstu savāca atdauzīto granti un aizmeta to projām. Viņš turpināja rakt, pārmaiņus izmanto-dams cērti un lāpstu. Mūļi vēroja viņu pilnīgā vienaldzībā, noliekuši galvu un pievēruši acis.

Mazankejs strādāja, lietus pieņēmas spēkā. Grantētā līdzenuma zemākajos punktos bija izveidojušās seklas peļķes. No

Franklina šauruma ziemeļos atplūda vēsa ledus smarža. Atskalnēja tālins pērkona grāviens. Virs galvas ziņkārīgi riņķoja kaijas, izgrūzdamas žēlus ķērcienus.

Bedre kļuva pēdu, tad divas pēdas dziļa. Zem cietā grants slāņa sanesu smiltis bija mīkstas un viegli rokamas. Kalni nozuda aiz kustīgā lietus un miglas priekškara. Mazankejs strādāja bez apstājas; viņš novilka jaku, tad kreklu un beidzot arī apakškreklu un izmeta to visu ārā no bedres. Dubļi un lietusūdens sajaucās ar sviedriem, kas ritēja viņam pār muguru un krūtīm, izceļot muskuļoto ķermeni, un vīrieša bārda piesūcās ar ūdeni.

Tad, izgrūdis kliezdienu, Mazankejs apstājās. Viņš notupās bedrē, rausdams smiltis un dubļus no cietās virsmas zem kājām. Viņš ļāva lietum aizskalot pēdējās dubļu atliekas.

Piepeši viņš satrūkās no pārsteiguma un izbrīna. Tad nosliģa ceļos, kā skaitīdams lūgšanu, un bijīgi uzlika izplestās rokas uz virsmas. Viņš elpoja saraustīti, acis iepletās neticībā, sviedri un lietus plūda pāri sejai, sirds dunēja no piepūles, uzbudinājuma un neizsakāma prieka.

Šajā brīdī no bedres izšāvās spožas gaismas strēle, kurai sekoja skaļš blīkšķis, kas atbalsojās visā ielejā, līdz noklusa kaut kur tālākajos kalnos. Abi mūļi pagrieza galvu trokšņa virzienā. Viņi ieraudzīja nelielu miglas vālu, kas sākumā izskatījās pēc krabja, tad izk liedējās un izzuda lietū.

Piesietie mūļi vienaldzīgi novērsās no šīs ainas, un Desolasjonas salu pārklāja nakts tumsa.

Desolasjonas sala, 22. februāris, plkst. 11.00

GARĀ KOKA kanoe laiva paisuma straumē strauji slīdēja pa jūras šauruma ūdeņiem. Laivā, sīks un saliecies, tupēja vientuļš stāvs, prasmīgi rīkodamies ar airi, lai izvadītu laivu cauri viļņiem. No kūpošā ugunskura, kas bija izveidots slapjos mālos laivas viducī, cēlās tieva dūmu strūkliņa.

Laiva apmeta loku melnajām klintīm pie Desolasjonas salas, ieslīdēja maza līcīša mierīgākajos ūdeņos un nošņirkstināja liedaga akmeņus. Laivnieks izlēca laukā un izvilka laivu krastā garām paisuma atzīmei.

Kāds no klejojošajiem zvejniekiem, kuri dzīvoja nomaļus pie šīs aukstās jūras, viņam garāmejojot bija šo to pastāstījis. Tas, ka ārzemnieciska izskata vīrs apmeklējis tik attālu un nemīlīgu salu, bija neparasti pats par sevi. Taču vēl neparastāks bija fakts, ka pat pēc mēneša vīrietis vēl nebija devies projām.

Atbraucējs sastinga, kaut ko pamanījis. Pagājies uz priekšu, viņš pacēla sadauzītu stiklplasta fragmentu un tad otru, aplūkoja tos, notrauca kaut ko no nelīdzenajām malām un aizmeta projām. Nesen sadauzītas laivas atliekas. Varbūt tomēr visam bija vienkāršs izskaidrojums.

Viņš bija savāda izskata vīrs – vecs, tumsnējs, ar gariem, sirmiemiem matiem un plānām ūsiņām un bārdi, kas stiepās lejup gar viņa zodu gluži kā zirnekļa tīmekļi. Par spīti aukstumam, viņš bija ģērbies tikai notraipītā sporta kreklā un maisveida šortos. Ar pirkstu vieglītēm piespiedis degunu, viņš to izšņauca – vispirms vienu nāsi un tad otru. Pēc tam vīrietis uzrāpās uz klints, kas slējās virs mazā līcīša.

Viņš nostājās tās malā, spoži melnajām acīm pētot apkaimi, lai saskatītu pēdas. Grantainā zeme, ko izraibināja sūnaini pauguri, likās irdena, pateicoties sasalšanas un atkuššanas ciklam, un bija lieliski saglabājusi pēdu un pakavu nospiedumus.

Vīrietis sekoja pa pēdām, kas saraustīti vijās augšup pa uzkalniņu līdz sniegājam. Tad tās turpinājās gar sniegāja malu un visbeidzot aizstiepās līdz ielejai. Vietā, no kuras pavērās skats uz visu ieleju, pēdu nospiedumi beidzās, izveidodami neprātīgu rakstu. Vīrietis apstājās, nolūkodamies uz neauglīgo zemi. Tur lejā kaut kas bija: krāsu plankumi uz vienmuļās ainavas fona un saules atspīdums nospodrinātā metālā.

Viņš steidzās lejup.

Vispirms viņš nonāca pie mūļiem, kas vēl aizvien bija piesieti pie akmens. Dzīvnieki bija nobeigušies. Vīrieša skatiens badīgi klīda pa zemi, alkātīgi iegailējoties, kad viņš pamanīja aprīkojumu un pārtikas rezerves. Tad viņš ieraudzīja līķi.

Viņš tuvojās tam, kustēdamies jau piesardzīgāk. Līķis gulēja uz muguras, apmēram simts jardus attālumā no nesen izraktas bedres malas. Tas bija kails, un tikai pārrogļojušās apģērba skrandas bija pielipušas pie sadegušās miesas. Melnās, uguns skartās rokas bija paceltas pret debesīm kā beigtas vārnas nagai, bet izplestās kājas bija pievilktas pie sadragātajām krūtīm. Tukšajos acu dobumos bija sakrājies lietus, izveidojot divas nelielas ūdens peļķes, kurās atspoguļojās debesis un mākoņi.

Vecais vīrs atkāpās, sperdams soli pa solim kā kaķis. Tad viņš apstājās. Vīrietis palika stāvam kā zemē iemiets, ilgāku laiku lūkodamies un brīnīdamies. Un tad – lēnām un neuzgriežot muguru pārrogļotajam līķim – viņš sāka apskatīt vērtīgo aprīkojumu, kas mētājās visapkārt.

Ņujorka,
20. maijs, plkst. 14.00

VAIRĀKSOLĪŠANAS TELPA *Christies* izsoļu namā bija vienkārša zāle, apdarināta ar gaišu koku un izgaismota ar griestos iemontētu četrstūra formas gaismas ķermeni. Lai arī cietkoka grīda bija ieklāta skaistā skujiņu rakstā, gandrīz nekas no tās nebija redzams zem neskaitāmajām krēslu rindām – tās visas bija pilnas – un reportieru, kavētāju un skatītāju kājām telpas dziļumos.

Kad izsoles vadītājs ieņēma savu vietu pie tribīnes, telpā iestājās klusums. Garais krēmkrāsas ekrāna četrstūris viņam aiz muguras, kas parastas izsoles gadījumā būtu noklāts ar gleznām vai gravīrām, bija tukšs.

Vadītājs uzsita pa tribīni ar āmuriņu, palūkojās apkārt, tad izvilka no žaketes kabatas kartīti un ieskatījās tajā. Viņš uzmanīgi novietoja kartīti tribīnes vienā pusē un atkal pacēla galvu.

– Jādomā, – viņš sacīja, sulīgajiem angļu patskaņiem atbalsojoties telpā ar nelielo skaņas pastiprinājumu, – ka tikai nedaudzi no jums jau zina, ko mēs šodien piedāvāsim.

Sanākušos pāršalca pieklājīgs uzjautrinājums.

– Žēl, ka mēs to nevarējām dabūt uz skatuves, lai jūs to varētu apskatīt. Tas bija mazliet par lielu.

Publiku pāršalca vēl viens smieklu vilnis. Vadītājs acīmredzot izbaudīja notiekošā nozīmīgumu.

– Taču es esmu paņēmis līdzī nelielu fragmentu no tā – tā teikt, apliecinājumam, lai pierādītu, ka te tiek izolēts kaut kas īsts. – To pateicis, viņš pamāja, un uz skatuves graciozi uznāca jauns vīrietis, abās rokās satvēris nelielu samta lādīti. Viņš to atslēdza, atvēra vāku un pagriezta puslokā pret publiku. Publikā bija dzirdama klusa sačukstēšanās, kas pēc brīža norima.

Lādītē uz balta atlasa atradās liks, brūngans zobs. Tas bija aptuveni septiņas collas garš, ar robainu iekšmalu.

Izsoles vadītājs nokremšļojās. – Pirmā un šodien vienīgā izsoles objekta īpašnieks ir Navaho zeme ar Amerikas Savienoto Valstu valdības pilnvarojumu.

Viņš nopētīja publiku. – Tā ir fosilija. *Ļoti vērtīga* fosilija. – Viņš ielūkojās uz tribīnes noliktajā kartītē. – 1996. gadā navahu aitu gans, vārdā Vilsons Etsitijs, pazaudēja dažas aitas Lukačukaju kalnos pie Arizonas un Ņūmeksikas robežas. Meklējot aitas, viņš uzdūrās lielam kaulam, kas rēgojās no smilšakmens sienas nomaļā kanjonā. Ģeologi dēvē šo smilšakmens slāni par Helkrikas formāciju, un tā ir radusies krīta periodā. Informācija nonāca līdz Alburkerkes Dabas vēstures muzejam. Noslēdzot vienošanos ar navahu tautu, viņi uzsāka skeleta izcelšanu. Darba gaitā viņi saprata, ka runa ir nevis par vienu, bet gan par diviem kopā salīpušiem skeletiem: *Tyrannosaurus rex* un *Triceratops*. Tiranozaurs bija iecirtis žokļus triceratopsam kaklā, tieši zem sekstes, uzbrukuma brīdī būtībā nocērtot šim radījumam galvu. Savukārt triceratopss bija iedūris savu vidējo ragu dziļi tiranozauram krūtīs. Abi dzīvnieki mira reizē, savijušies briesmīgā apskāvienā.

Vadītājs atkal nokremšļojās. – Nevaru vien sagaidīt filmu.

Atskanēja jauna smieklu šalts.

– Cīņa bijusi tik nežēlīga, ka zem triceratopsa paleontologi ir atraduši piecus tiranozaura zobus, kuri acīmredzot nolūzuši sadursmes karstumā. Šis ir viens no tiem. – Viņš pamāja palīgam, kurš aizvēra lādīti.

– Akmens bluķis ar abiem dinozauriem, kas sver aptuveni trīssimt tonnas, no kalniem tika pārvietots uz Albukerkes muzeju un tur nostiprināts. Pēc tam to aizveda uz Ņujorkas Dabas vēstures muzeju turpmākai sagatavošanai. Abu skeletu nospiedumi vēl aizvien ir daļēji saglabājušies smilšakmenī.

Vadītājs vēlreiz ielūkojās kartītē.

– Kā apgalvo *Christies* izsoļu nama uzrunātie zinātnieki, šie ir divi vislabāk saglabājušies dinozauru skeleti, kādi jebkad atrasti. To zinātnisko vērtību nav iespējams aprēķināt. Ņujorkas muzeja galvenais paleontologs to ir nodēvējis par dižāko fosiliju atradumu vēsturē.

Izsoles vadītājs uzmanīgi nolika kartīti vietā un paņēma āmuriņu. Kā pēc signāla uz skatuves neuzkrītoši uzkāpa trīs palīgi un klusēdami gaidīja. Tālruņu līnijas bija atvērtas, un zvanu centra darbinieki gaidīja, satvēruši rokās telefonu klausules.

– Esam aplēsuši šīs lotes vērtību divpadsmit miljonu dolāru apmērā un noteikuši sākumcenu piecu miljonu dolāru apmērā. – Izsoles vadītājs piesita ar āmuriņu.

Atskanēja pieklusināti telefona zvani, viens otrs māja ar galvu un pacēla augšup solīšanas plāksnītes.

– Man te ir pieci miljoni. Seši miljoni. Paldies, te ir septiņi miljoni. – Palīgi staipīja kaklu, vērojot piedāvājumus un informējot par tiem izsoles vadītāju. Zālē valdošā murmināšana pamazām sāka pieņemties spēkā.

– Te man ir astoņi miljoni.

Publika sāka aplaudēt, solītajai cenai par dinozaura atliekām sasniedzot rekordu.

– Desmit miljoni. Vienpadsmit miljoni. Divpadsmit. Pateicos, te man ir trīspadsmit. Te ir četrpadsmit. Piecpadsmit.

Plāksnišu cilāšana bija gandrīz mitējusies, taču vairāki solītāji pa telefonu vēl aizvien nelikās mierā un turpināja sacensties ar kādu pusduci cilvēku no publikas. Summa dolāros izsoles vadītājam labajā pusē strauji auga, ekvivalentam mārciņās un eiro daudz neatpaliekot.

– Astonpadsmiļoni. Te man ir astonpadsmiļoni. Deviņpadsmiļoni.

Murmināšana kļuva skaļāka, un izsoles vadītājs brīdinot pie-sita āmuriņu. Solīšana turpinājās klusi, taču spīvi. – Divdesmit pieci miļoni. Te man ir divdesmit seši. Divdesmit septiņi no kunga labajā pusē.

Murmināšana atkal kļuva skaļāka, un šoreiz izsoles vadītājs necentās to apklusināt.

– Te man ir trīsdesmit divi miļoni. Trīsdesmit divi ar pusi pa telefonu. Trīsdesmit trīs. Pateicos, man ir trīsdesmit trīs ar pusi. Trīsdesmit četri no dāmas pirmajā rindā.

Spriedze izsoļu telpā kļuva teju elektrizēta: cena bija uzlēkusi daudz augstāk nekā visdrosmīgākajās prognozēs.

– Trīsdesmit pieci pa telefonu. Trīsdesmit pieci ar pusi no dāmas. Trīsdesmit seši.

Tad pūlis viegli noviļņojās; publikas uzmanību bija piesaistījis kas cits. Daudzi acu pāri pievērsās durvīm uz centrālo galeriju. Uz pusmēness formas kāpnēm stāvēja neparasta izskata vīrietis vecumā ap sešdesmit, ar savu klātbūtni aizpildot teju visu telpu. Viņam bija gludi skūta galva un tumša, kopta bārda. Vīrieša iespaidīgo augumu apkļāva tumšzils *Valentino* zīda uzvalks, kas, viņam kustoties, vieglītēm iemirdzējās. Nevainojami baltā *Turnbull & Asser* krekla apkaklīte bija atpogāta. Vīrs tā bija redzama šaura kaklasaite, ko saturēja dzintara gabals dūres lielumā ar vienīgo līdz šim atrasto arheopteriksa spalvu.

– Trīsdesmit seši miļoni, – izsoles vadītājs atkārtoja. Taču arī viņa skatiens, tāpat kā visiem pārējiem, bija pievērsies jaunpie-nācējam.

Vīrietis stāvēja uz kāpnēm, zilajām acīm dzirkstījot dzīves-priekā un splepā uzjautrinājumā. Viņš lēnām pacēla savu plāk-snīti. Sačukstēšanās noklusa. Ja nu gadījumā kāds no klātesoša-jiem nebūtu šo cilvēku atpazinis, plāksnīte viņu nodeva: uz tās bija numurs 001, vienīgais numurs, ko izsoļu nams jebkad bija piekritis piešķirt kādam klientam pastāvīgā lietošanā.

Izsoles vadītājs gaidpilni palūkojās uz viņu.

– Simts, – vīrietis beidzot ierunājās, klusi, taču noteikti.

Klusums kļuva dziļāks. – Kā, lūdzu? – Izsoles vadītāja balss bija sausa.

– Simts miljoni dolāru, – vīrietis atkārtoja. Viņa zobi bija ļoti lieli, ļoti taisni un ļoti balti.

Telpā no jauna iestājās pilnīgs klusums.

– Esmu saņēmis pirkšanas piedāvājumu simts miljonu dolāru apmērā, – izsoles vadītājs noteica viegli drebošā balsī.

Laiks šķita apstājies. Kaut kur ēkā iezvanījās telefons, tik tikko sadzirdami, un no avēnijas atplūda automašīnas taures signāls.

Tad sastingumu pārtrauca straujš āmura piesitiens. – Lote numurs viens par simts miljoniem dolāru pārdota Pālmeram Loidam!

Telpā izcēlās jukas. Vienā mirklī visi bija pielēkuši kājās. Atskanēja aizrautīgi aplausi, gaviles un bravo saucieni, it kā izcils tenors nupat būtu uzstājies ar savas karjeras labāko priekšnesumu. Citi nebija tik priecīgi, un gavilēm un aplausiem pa vidu ieskanējās neapmierināti šņācieni, ūjināšana un klusa purpināšana. Izsoļu nams vēl nekad nebija pieredzējis, ka pūlis atrastos tik tuvu histērijai: visi klātesošie – gan atbalstītāji, gan noliedzēji – labi apzinājās, ka tikko ir norisinājies kaut kas vēsturisks. Taču vīrs, kurš to visu bija izraisījis, izrādījās nozudis galvenajā galerijā, nokāpis lejā pa zaļo paklāju, pagājis garām kasierim – un pūlis raudzījās vien uz tukšo durvju ailu.

Kalahari tuksnesis, 1. jūnijs, plkst. 18.45

SEMS MAKFĀRLEINS sakrustotām kājām sēdēja smiltīs. Vakara ugunsurs, kas bija izveidots no zariem uz kailas zemes, meta drebošu ēnu tīklojumu pāri dzelkšņu krūmiem, kuri ieskāva nometni. Tuvākā apmetne atradās simts jūdzes aiz muguras.

Viņš nolūkojās apkārt uz krunkainajiem stāviem, kas bija sasēdušies ap uguni kaili, ja neskaita putekļainos gurnautus, un ar mirdzošām acīm. Bušmeņi. Bija vajadzīgs ilgāks laiks, lai iemantotu viņu uzticēšanos, taču, reiz iegūta, tā izrādījās nesatricināma. Makfārleins sprieda, ka mājās viss ir pavisam citādi.

Katram bušmenim priekšā atradās nobružāts lietots metāla detektors. Kad Makfārleins piecēlās kājās, vīrieši turpināja nekustīgi sēdēt. Viņš runāja lēni un neveikli viņu savādi klikšķošajā valodā. Sākumā atskanēja pāris spurdzienu, viņam cīnoties ar vārdiem, taču Makfārleinam piemita dabisks ķēriens uz valodām, un, viņam turpinot, vīrieši cieņpilni apklusā.

Runas noslēgumā Makfārleins nogludināja smilšu lauku-miņu. Viņš ar nūju sāka zīmēt smiltīs karti. Bušmeņi izstiepa kaklu, lai apskatītu zīmējumu. Karte lēnām ieguva formu, un, kad Makfārleins norādīja uz dažādiem objektiem, bušmeņi ar galvas

mājieniem apliecināja, ka saprot. Tā bija Makhadikhadi ieplaka, kas atradās uz ziemeļiem no nometnes: tūkstoš kvadrātpēdu liela teritorija ar izsusējušiem ezeriem, smilšu kalniem un solončakiem, pamesta un neapdzīvojama. Ieplakas iekšienē Makfārleins ar nūju iezīmēja nelielu apli. Tad viņš iedūra nūju apla centrā un pacēla galvu, plati smaidīdams.

Uz brīdi iestājās klusums, ko pārtrauca vientuļš putna sauciens tālumā. Bušmeņi sāka klusi sarunāties savā starpā, valodas klikšķiem un klakšķiem atgādinot akmentiņu noplunkšķēšanu ūdenī. Vecs, salicis vīrs, pulciņa vadonis, norādīja uz karti. Makfārleins saliecās uz priekšu, cenzdamiem saprast ātro runu. Jā, viņi pazina šo teritoriju, vecais vīrs sacīja. Viņš sāka aprakstīt tikai bušmeņiem vien zināmās takas, kas šķērsoja šo nomaļo nostūri. Ar zariņu un dažiem oļiem vadonis atzīmēja, kur atrodams ūdens, kur ir medijums, kur var izrakt ēdamas saknes un augus. Makfārleins pacietīgi gaidīja.

Visbeidzot sanākušie ļaudis atkal nomierinājās. Vadonis uzrunāja Makfārleinu, šoreiz jau klusāk. Jā, viņi bija ar mieru izdarīt to, ko vēlējās baltais cilvēks. Taču viņiem bija bail no baltā cilvēka agregātiem, un vēl viņi nesaprata, ko baltais cilvēks meklē.

Makfārleins atkal piecēlās un izvilka nūju no kartes. Tad viņš izņēma no kabatas mazu, tumšu dzelzs gabalu, ne lielāku par metamo kauliņu, un ievietoja to nūjas atstātajā caurumā. Viņš iespieda to dziļāk un pārklāja ar smiltīm. Tad piecēlās, paņēma savu metāla detektoru un to ieslēdza. Atskanēja īss, spalgs signāls. Visi noskatījās, nervozi klusēdami. Makfārleins paspēra divus soļus projām no kartes, pagriezās un sāka iet uz priekšu, virzīdams detektoru pāri zemei. Nonākot pie apraktā dzelzs gabala, atskanēja pīkstiens. Bušmeņi satraukti atlēca atpakaļ un sāka ātri sarunāties.

Makfārleins pasmaidīja, pateica dažus vārdus, un bušmeņi atgriezās savās vietās. Viņš izslēdza metāla detektoru un pasniedza to vadonim, kurš negribīgi to satvēra. Makfārleins viņam parādīja, kā to ieslēgt, un tad vadīja viņu pa apli, turot agregātu

virs zemes. Atskanēja otrais pikstiens. Vadonis sarāvās, taču tad pasmaidīja. Viņš to izmēģināja vēl un vēlreiz, un viņa smaids kļuva platāks, sejā parādoties neskaitāmām krunciņām. – *Sun'a ai, Ma!gad'i!gadi liaad'mi*, – viņš sacīja, norādot uz saviem vīriem.

Ar Makfārleina pacietīgo atbalstu visi bušmeņi pēc kārtas paņēma aparātu un atrada ar to paslēpto dzelzs gabalu. Drīz vien piesardzību nomainīja smieklī un sarunas. Beigu beigās Makfārleins pacēla rokas gaisā, un viņi atkal apsēdās, turot klēpī katrs savu agregātu. Viņi bija gatavi uzsākt meklējumus.

Makfārleins izņēma no kabatas ādas maisu, atvēra to un apgriezta otrādi. Viņa pastieptajā plaukstā iekrita ducis zelta krūgerandu. Tuksneša putns atkal atkārtoja savu žēlo saucienu, pēdējām gaismas atliekām nozūdodot no debesīm. Lēni un svinīgi Makfārleins izdalīja pa vienai zelta monētai katram vīrietim pēc kārtas. Viņi tās pieņēma bijīgi, ar kopā saliktām plaukstām un noliektu galvu.

Vadonis atkal uzrunāja Makfārleinu. Rīt viņi pārvietos nometnes vietu un uzsāks ceļu uz Makhadikhadi ieplakas sirdi ar baltā cilvēka aparātiem. Viņi dosies meklēt to lielo lietu, kas bija vajadzīga baltajam cilvēkam. To atraduši, viņi atgriezīsies. Viņi pateiks baltajam cilvēkam, kur tā atrodas...

Piepeši vecais vīrs satraukti palūkojās uz debesīm. Pārējie darija to pašu, arī Makfārleins noskatījās, un viņa piere neizpratnē savilkās. Tad arī viņš pats to sadzirdēja – vieglu, ritmisku pulsēšanu. Viņš sekoja bušmeņu skatieniem, kas bija pievērsti tumšajam horizontam. Bušmeņi jau bija pielēkuši kājās, būdami tik viegli satraucami kā putni. Atskanēja ātras, satrauktas sarunas. Kaut kur tālumā debesis parādījās bāls gaismas kūlis, taču tas kļuva aizvien spožāks. Pulsējošā skaņa kļuva skaļāka. Krūmāju pāršķēla šaurs prožektora stars.

Klusi iekliedzies no satraukuma, vecais vīrs nometa savu krūgerandu un nozuda tumsā. Pārējie sekoja viņa piemēram. Pēkšņi Makfārleins bija palicis viens un nolūkojās uz sastingušo krūmāju. Viņš strauji pagriezās, gaismai kļūstot spēcīgāka. Tā

tuvojās apmetnei. Un nu viņš ieraudzīja, ka tas ir liels *Blackhawk* helikopters, kura propelleri šķēla nakts gaisu, priekšējās gaismas mirkšķināja, milzīgais prožektors skraidīja pa zemi, līdz beidzot notvēra viņu.

Makfārleins metās putekļos aiz dzelkšņu krūma un gulēja tur, spožajā gaismā sajuzdamies kails. Iebāzis roku zābakā, viņš izņēma nelielu pistoli. Putekļi savērpās viņam apkārt, kozdami acīs, un tuksneša krūmi mežonīgi locījās. Helikopters palēnināja ātrumu, uz brīdi sastinga gaisā un tad nolaidās atklātajā zonā nometnes vienā malā, sagriežot vērpētē ugunsкура dzirksteles ar radīto gaisa plūsmu. Motors apklusā, un uz helikoptera jumta iedegās gaismas josla, padarot apkaimi vēl neciešami spožāku. Rotori apstājās. Makfārleins gaidīja, slaucīdams putekļus no sejas, lūkodamies uz helikoptera durvīm un turēdams rokā pistoli. Drīz vien durvis atvērās, un tajās parādījās liels, plecīgs vīrs, viens pats.

Makfārleins paskatījās cauri dzelkšņu krūmam. Vīrietis bija ģērbies haki krāsas šortos un kokvilnas krekļā, un uz viņa gludi skūtās galvas bija uztupināta zem zoda savelkama cepure. Vienā no šortu pārmērīgi lielajām kabatām atradās kaut kas smags. Vīrietis devās uz Makfārleina pusi.

Makfārleins lēnām piecēlās, pielūkodams, lai viņu no helikoptera šķirtu krūmājs, un pavērsa ieroci pret vīrieša krūtīm. Taču izskatījās, ka svešinieku tas nesatrauc. Lai arī vīrietis atradās ēnā uz helikoptera prožektoru fona, Makfārleinam likās, ka viņš saskata, kā smaidot noviz nācēja zobi. Vīrietis apstājās dažu soļu attālumā. Viņš varētu būt vismaz sešas pēdas un astoņas collas garš – Makfārleins nebija drošs, vai kādreiz ir redzējis tik garu cilvēku.

– Tevi ir grūti sameklēt, – svešinieks ierunājās.

Dziļajā, skanīgajā balsī Makfārleins saklausīja austrumu piekrastes akcenta nazālo pieskaņu. – Pie joda, kas jūs tāds esat? – viņš jautāja, turēdams ieroci nomērķētu.

– Iepazīšanās ir daudz patīkamāka pēc tam, kad ieroči tiek nolikti.

– Izņemiet pistoli no kabatas un nometiet to zemē! – Makfārleins pavēlēja.

Vīrietis pasmējās un izvilka smago priekšmetu no kabatas: tas izrādījās nevis ierocis, bet gan neliels termoss. – Kaut kas tāds, ar ko cīnīties pret aukstumu, – viņš teica, paceldams to gaisā. – Vai gribi iztukšot to kopā ar mani?

Makfārleins paskatījās atpakaļ uz helikopteru, taču vienīgais cilvēks, kas tajā atradās, bija pilots. – Man bija vajadzīgs mēnesis laika, lai iegūtu viņu uzticēšanos, – viņš noteica klusā balsī, – bet jūs nupat viņus aizbiedējāt. Es gribu zināt, kas jūs esat un kāpēc te atrodaties. Un tam vajadzētu būt labam izskaidrojumam.

– Baidos, ka tas nebūs nekāds labais. Tavs partneris Nestors Mazankejs ir miris.

Makfārleins piepeši sastinga. Viņa ierocis lēni noslīga leju. – Miris?

Vīrietis pamāja.

– Kā?

– Darīdams tieši to pašu, ko dari tu. Mēs īsti nezinām, kā. – Vīrietis norādīja ar roku. – Vai pārceļsimies pie ugunskura? Nebiju gaidījis, ka naktis Kalahari tuksnesī izrādīsies tik dzelzīgas.

Makfārleins pavirzījās tuvāk dziestošajam ugunskuram, turēdams pistoli nolaistu gar sāniem, un viņa prātā cīnījās pretrunīgas izjūtas. Viņš izklaidīgi ievēroja, ka helikoptera saceltā gaisa pūsma ir izdzēsusi viņa zīmēto smilšu karti, atklājot nelielo dzelzs gabalu.

– Tad kas jūs saista ar Nestoru? – viņš apjautājās.

Vīrietis uzreiz neatbildēja. Vispirms viņš nopētīja apkārtni – duci metāla detektoru, kurus steigā bija nometuši bēgošie bušmeņi, smiltis palikušās zelta monētas. Viņš pieliecās un pacēla brūno dzelzs gabaliņu, pasvārstīja to rokā un tad vērīgi apskatīja. Pēc tam vīrietis palūkojās uz Makfārleinu. – Atkal meklē Okavango meteorītu?

Makfārleins neko neteica, taču viņa plauksta ciešāk saņņaudza pistoli.

– Tu pazini Mazankeju labāk par visiem. Tu man esi vajadzīgs, lai palīdzētu pabeigt viņa projektu.

– Un kas tas ir par projektu? – Makfārleins jautāja.

– Baidos, ka būšu pateicis visu, ko drīkstu par to teikt.

– Un es baidos, ka esmu dzirdējis visu, ko gribu dzirdēt. Vienīgais cilvēks, kam turpmāk būšu gatavs palīdzēt, esmu es pats.

– Tā jau man ir stāstīts.

Makfārleins strauji paspēra soli uz priekšu, juzdams, ka dusmas atgriežas. Vīrietis mierinoši pacēla augšup plaukstu. – Mazākais, ko tu varētu izdarīt, ir uzklausīt mani.

– Es vēl nemaz neesmu dzirdējis jūsu vārdu un, godīgi sakot, nemaz nekāroju pēc tā. Paldies par sliktajām ziņām. Un tagad jūs varētu kāpt atpakaļ savā helikopterā un vākties pie velna.

– Piedod, ka nenosaucu savu vārdu. Mani sauc Pālmers Loids.

Makfārleins sāka smieties. – Kā tad, un es esmu Bills Geitss.

Taču plecīgais vīrietis nesmējās – tikai smaidīja. Makfārleins ciešāk ielūkojās viņa sejā, pirmo reizi to kārtīgi nopētot. – Jēziņ... – viņš noelsās.

– Varbūt būsi dzirdējis, ka es veidoju jaunu muzeju.

Makfārleins papurināja galvu. – Vai Nestors strādāja pie jums?

– Nē. Taču viņa darbošanās nesen piesaistīja manu uzmanību, un es gribu pabeigt viņa iesākto.

– Paklausieties, – Makfārleins sacīja, iebāzdams pistoli aiz jostas. – Mani tas neinteresē. Mani un Nestora Mazankeja ceļi šķirās pirms ilga laika. Taču esmu drošs, ka jūs to zināt.

Loids pasmaidīja un pacēla augšup termosu. – Vai varam par to aprunāties pie groka glāzes? – Nesagaidījis atbildi, viņš iekārtojās pie uguns – kā baltais cilvēks, ar pēcpusi putekļos –, atskrūvēja termosa vāku un pielēja to ar kūpošu dzērienu. Viņš to piedāvāja Makfārleinam, kurš nepacietīgi papurināja galvu.

– Vai tev patīk dzenāties pakaļ meteorītiem? – Loids jautāja.

– Savulaik tas bija topā.

– Un tu tiešām domā, ka atradīsi Okavango?

– Jā. Līdz brīdim, kamēr jūs nolaidāties no debesīm. – Makfārleins notupās viņam līdzās. – Es labprāt ar jums papļāpātu. Taču ar katru minūti, ko jūs te nosēžat ar to dikā stāvošo helikopteru, bušmeņi attālinās aizvien vairāk. Tāpēc es atkārtosu vēlreiz: mani neinteresē darbs. Ne jūs, ne arī kādā *citā* muzejā. – Viņš brīdi vilcinājās. – Turklāt jūs man nevarat samaksāt tik, cik es nopelnīšu ar Okavango.

– Un cik tas būtu? – Loids apvaicājās un iemalkoja dzērienu.

– Ceturtdaļmiljonu. Vismaz.

Loids pamāja. – Pieņemot, ka tu to atradīsi. Atņem no tā summu, ko tu esi visiem parādā pēc Tornarsukas fiasko, un varbūt tev izdosies iziet pa nullēm.

Makfārleins skarbi iesmējās. – Katram ir tiesības uz vienu kļūdu. Man paliks pāri pietiekami, lai varētu uzsākt kaut ko jaunu. Visapkārt ir gana daudz meteorītu. Tas noteikti pārspēs kuratora algu.

– Es nerunāju par kuratora darbu.

– Par ko tad jūs runājat?

– Jādomā, ka tu pats varētu to uzminēt. Es nevaru apspriest detaļas, kamēr nezinu, vai tu piedalies. – Viņš iedzēra groku. – Izdari to sava vecā partnera dēļ.

– Vecā izbijušā partnera.

Loids nopūtās. – Tev taisnība. Es zinu visu par tevi un Manzankeju. Tornarsukas akmens zaudēšana nebija vien tava vaina. Ja kādu var vainot, tad tikai Ņujorkas Dabas vēstures muzeja birokrātus.

– Kāpēc jūs neliekaties mierā? Mani tas neinteresē.

– Ļauj man tev pastāstīt par atlīdzību. Par iesaistīšanos es tev izmaksāšu prēmiju tā ceturtdaļmiljona apmērā, ko tu esi parādā, lai kreditori liktu tevi mierā. Ja projekts izrādīsies veiksmīgs, tu dabūsi vēl vienu ceturtdaļmiljonu. Ja ne, tev nāksies samierināties ar to, ka esi ticis vaļā no parādiem. Jebkurā gadījumā tu varēsi turpināt darbu manā muzejā, kļūstot par Planētu izpētes nodaļas vadītāju – ja vēlēties. Es tev uzcelšu modernu

laboratoriju. Tev būs sekretāre, laboranti, sešciparu alga – viss, ko vien var vēlēties.

Makfārleins atkal sāka smieties. – Skaisti gan. Un cik ilgs būs šis projekts?

– Sešus mēnešus. Ārpus Savienotajām Valstīm.

Makfārleins pārstāja smieties. – Pusmiljons par sešu mēnešu darbu?

– *Ja* mums veiksies.

– Kur ir āķis?

– Nav nekāda āķa.

– Kāpēc tieši es?

– Tu pazini Mazankeju: viņa īpatnības, viņa darba stilu, viņa domas. Tas, ko viņš darija, ir noslēpumā tīts, un tu esi cilvēks, kas var šo mīklu atrisināt. Turklāt tu esi viens no labākajiem meteorītu medniekiem pasaulē. Tu tos sajūti intuitīvi. Cilvēki apgalvo, ka tu tos *saožot*.

– Es neesmu vienīgais. – Uzslavas Makfārleinu kaitināja: nu jau tas viss izskatījās pēc manipulācijas.

Par atbildi Loids pastiepa plaukstu, pacēlis augšup zeltnesi. Kad viņš pavērsa to uz Makfārleina pusi, nozibēja dārgmetāls.

– Piedošanu, – Makfārleins atbildēja. – Es skūpstu tikai pāvesta gredzenu.

Loids iesmējās. – Apskati akmeni, – viņš teica.

Ieskatījies uzmanīgāk, Makfārleins redzēja, ka gredzens uz Loida pirksta ir veidots no pienaina dārgakmens tumši violetā krāsā, kas bija ievietots smagnējā platīna ietvarā. Viņš to uzreiz atpazīna.

– Glīts akmentiņš. Taču jūs būtu varējis tādus nopirkt no manis vairumā.

– Šaubu nav. Galu galā jūs ar Mazankeju esat tie, kuri *izdabūja* Atakamas meteorīta atliekas ārā no Čīles.

– Tiesa. Un rezultātā mani tur vēl aizvien ir izsludinājuši meklēšanā.

– Mēs tev piedāvāsim pienācīgu aizsardzību.

– Tātad Čīle, jā? Nu, es zinu, kādi izskatās viņu cietumi no iekšpuses. Man ļoti žēl.

Loids uzreiz neatbildēja. Paņēmis nūju, viņš sabikstīja izkaisītās ogles un tad uzmeta nūju tām virsū. Uguns iesprakšķējās, cīnīdamās ar tumsu. Cits cilvēks ar sasienamo platmali galvā izskatītos diezgan muļķīgi, taču Loidam tā pat piestāvēja. – Ja jūs zinātu, ko mēs plānojam, doktor Makfārlein, jūs to darītu par velti. Es jums piedāvāju gadsimta balvu zinātnē.

Makfārleins iesmējās, nošūpojot galvu. – Esmu pielicis punktu *zinātnei*, – viņš noteica. – Manam mūžam ir gana visādu putekļainu laboratoriju un muzeju birokrātijas.

Loids nopūtās un piecēlās kājās. – Nu, izskatās, ka esmu velti izšķiedis laiku. Laikam jau mums nāksies ķerties pie otrā numura.

Makfārleins mirkli paklusēja. – Un kurš tas būtu?

– Hugo Breitlings ar prieku būs gatavs piedalīties.

– Breitlings? Viņš nespētu atrast meteorītu pat tad, ja tas trāpītu viņam pa sēžamvietu.

– Viņš atrada Tūlas meteorītu, – Loids atbildēja, nopurinādam putekļus no biksēm. Viņš uzmeta Makfārleinam šķību skatienu. – Un tas ir lielāks par visiem jūsu atrastajiem.

– Bet tas ir *vienīgais*, ko viņš atrada. Un tas bija tikai laimīgs gadījums.

– Fakts ir tāds, ka man šajā projektā *noderētu* laimīgs gadījums. – Loids uzskrūvēja termosā vāciņu atpakaļ un nometa to putekļos Makfārleinam pie kājām. – Te būs, sarīko sev ballīti. Man tagad jādodas atpakaļ.

Viņš gāja uz helikoptera pusi. Makfārleins noskatījās, kā ierūcas motors, un smagie propelleri sāka kustēties ātrāk, šķeļot gaisu un paceļot augšup putekļu vērpētes. Piepeši viņam ienāca prātā: ja helikopters tagad aizlidos, viņš varbūt nekad neuzzinās, kā ir miris Mazankejs un ko viņš ir darījis. Par spīti visam, viņam gribējās to uzzināt. Makfārleins aši palūkojās apkārt uz apdauzītajiem un izmētātajiem metāla detektoriem, uz nožēlojamo nometnes vietu, uz izkveldēto un nemīlīgo ainavu.

Pie helikoptera durvīm Loids apstājās.

– Lai būtu apaļš miljons! – Makfārleins uzsauca, vēršoties pie vīrieša platās muguras.

Uzmanīgi, lai nesašķiebtu cepuri, Loids pielieca galvu un grasījās iekāpt helikopterā.

– Nu tad septiņsimt piecdesmit taukšķi!

Joprojām klusēdams, Pālmers Loids lēni pagriezās, un viņa sejā atplauka plats smaids.